

Балансирани и идеално балансиран дървета

Изготвил:
гл.ас. д-р Нора Ангелова

Балансирано и идеално балансирано дърво

Двоични наредени дървета

- Средна сложност на операциите добавяне и търсене

$O(\log N)$, N – брой на върховете в дървото

- Добавяне на елементите подредени по големина

$O(N)$, N – брой на върховете в дървото

Идеално балансирано двоично наредено дърво

- Броят на възлите в лявото и дясното поддърво се различава най-много с 1.
- Лявото и дясното поддървета са идеално балансирани двоично наредени дървета.

$O(\log N)$, N – брой на върховете в дървото

Балансирано двоично наредено дърво

- Височините на лявото и дясното поддърво се различават най-много с 1.
- Лявото и дясното поддървета са балансирани двоично наредени дървета.

$O(\log N)$, N – брой на върховете в дървото

- Всяко идеално балансирано дърво е балансирано дърво, но обратното не е вярно.
- Алгоритмите за добавяне и премахване на връх от двоично наредено дърво не запазват балансираността и добри сложности.
- Съществуват алгоритми, които запазват балансираността.
- Съществува прост алгоритъм за създаване на идеално балансирано двоично наредено дърво при определени ограничения.

Алгоритъм за създаване на идеално балансирано дърво

- Елементите, които ще се включват към празното двоично наредено дърво се подават в нарастващ ред.
- Предварително е известен броят на върховете на дървото.

n - брой на върховете в дървото

$$n = nLeft + nRight + 1 \ \&\& \ |nLeft - nRight| \leq 1$$

Алгоритъм за създаване на идеално балансирано дърво

n - брой на върховете в дървото

$$n = nLeft + nRight + 1 \ \&\& \ |nLeft - nRight| \leq 1$$

- Създава връх на дървото
- Конструира ляво поддърво с $nLeft$ върха
- Конструира дясно поддърво с $nRight$ върха

Алгоритъм за създаване на идеално балансирано дърво

```
template <class T>
BinOrdTree<T>::BinOrdTree(int n)
{
    if (n == 0)
        root = NULL;
    else
    {
        int nLeft = (n-1)/2;
        int nRight = n - nLeft - 1;
        BinOrdTree<T> t1(nLeft);
        T x; cin >> x;
        BinOrdTree<T> t2(nRight);
        Create3(x, t1, t2);
    }
}
```

Балансирано дърво

- **Ротации** - операции, които пренареждат част от елементите на дървото при добавяне или при премахване на елемент от него, за да се избегне дисбаланса му.
- Ротациите зависят от реализацията на конкретната структура от данни.
Примери за такива структури:
  - **червено-черно** дърво
  - **AVL**-дърво
  - **AA**-дърво и др.

AVL дърво

- **Търсене** – осъществява се по същия начин както при обикновено небалансирано двоично наредено дърво

Най-лош сценарий:

Трябва да се обходи от корена до най-далечното листо.

Време: пропорционално на височината на дървото – $O(\log n)$

AVL дърво

- **Обхождане** – осъществява се по същия начин както при обикновено небалансирано двоично наредено дърво

Обхождат се всички върхове – $O(n)$

AVL дърво

Добавяне на връх

- Върхът се добавя като листо
- Повторно обхождане (**retracing**) - проверка за съответствие с инвариантите на AVL дърво. Започва се от родителя на добавения връх и се стига до корена.

Реализира се чрез пресмятане на баланс фактор (`balance factor`) за всеки връх, който се дефинира като разликата във височините на лявото и дясното поддървета.

`balanceFactor` – цяло число в интервала `[-1 1]`

AVL дърво

Добавяне на връх

- Връх с `balanceFactor` $\in [-1 \ 1]$ - поддървото, чийто корен е съответният връх, е балансирано и не е необходима ротация.
- Връх с `balanceFactor` $\in [-2 \ 2]$ - поддървото, чийто корен е съответният връх, е небалансирано и е необходима ротация.

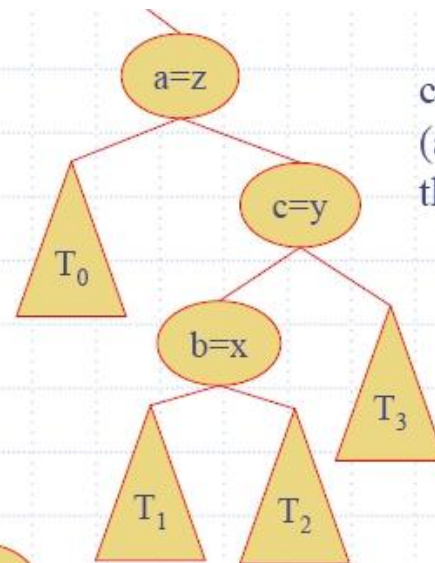
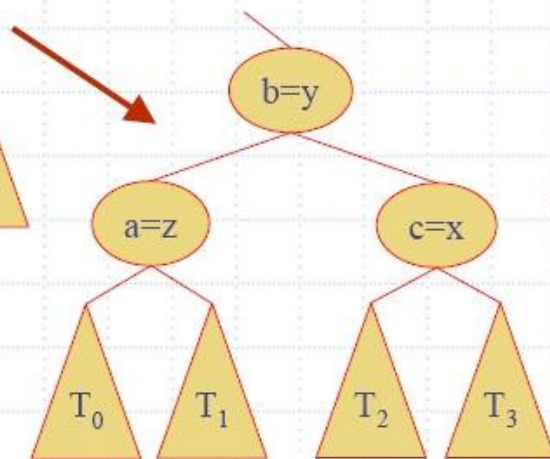
AVL дърво

Ротационни функции

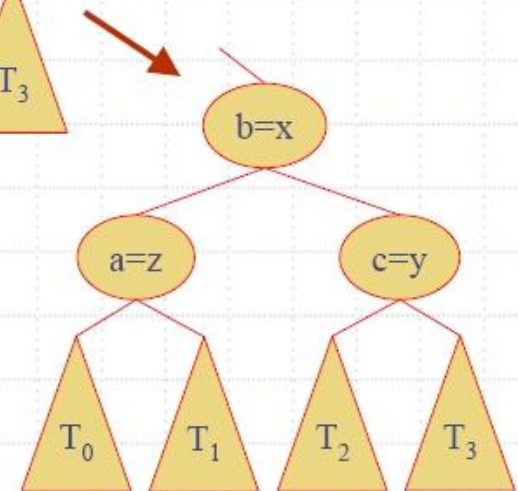
- Двойна дясна ротация (**Right Right Case**)
- Двойна лява ротация (**Left Left Case**)
- Двойна ляво-дясна ротация (състои се от лява ротация, последвана от дясна) (**Left Right Case**)
- Двойна дясно-лява ротация (състои се от дясна ротация, последвана от лява) (**Right Left Case**)

case 1: single rotation
(a left rotation about a)

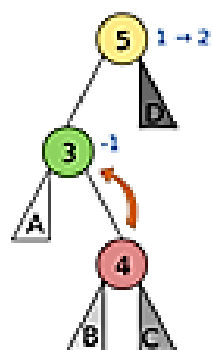

case 2: double rotation
(a right rotation about c ,
then a left rotation about a)

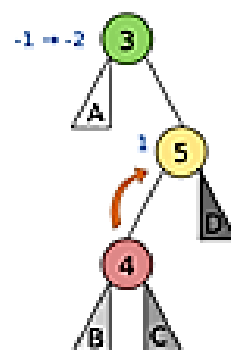

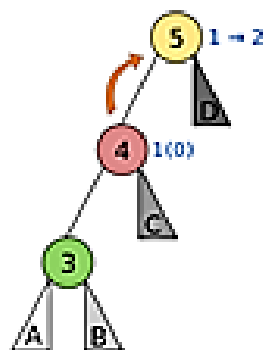
ліво-дісна ротація

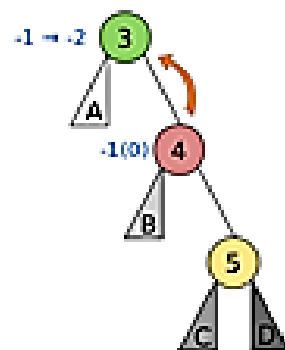
дісно-ліва ротація

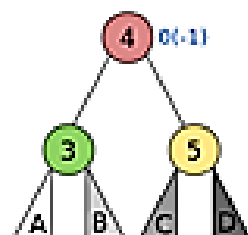
двійна дісна

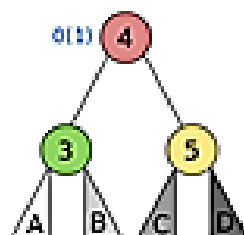
двійна ліва ротація

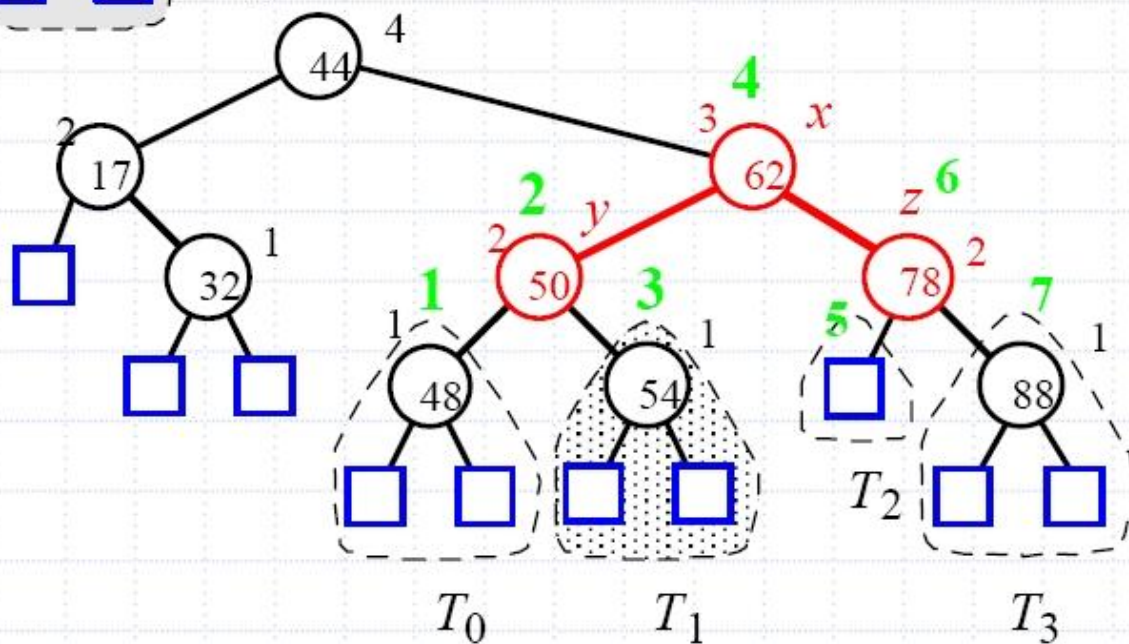
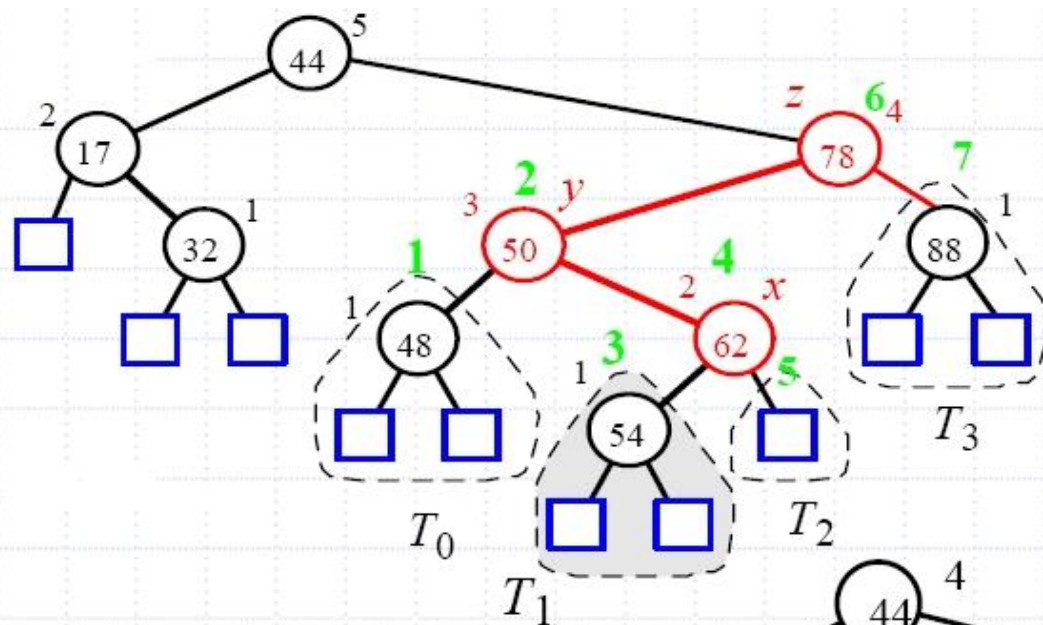
балансировано

балансировано

ляво-дясна ротация

AVL дърво

Изтриване на връх

- Изтриване на дърво
- Повторно обхождане (**retracing**) - проверка за съответствие с инвариантите на AVL дърво. Започва се от родителя на изтрития връх и се стига до корена.


```
cout << "КРАЙ";
```